

001	66	76	67	96	96	63	26	92	69	90	75	62	55	55	36	48	30	20	15	10	10	7	4	2	0
100																									

Venäjän tsaareja karkuun. Fievel Mousekewitz matkustaa laivalla Amerikkaan klassikkoanimaatiossa. **Sivu 16**

Perintönä museo. Antti Mutanen ja muut komperolaiset vaalivat koskimiljöötään huolella. **Sivu 13**

Katoavat kuppilat. M. A. Numminen viihtyi 80-luvulla keskiolutbaareissa, joita on enää harvassa. Uudessa sarjassa esitellään nykyajan kansankuppiloita. **Sivu 12**

Yhteisön leipomossa valmistuvat pikkuleivät, joita myy Malmgårdin kartano. Piotr Piaskowski vie kaurakeksejä uuniin Tuija Sirén-Marikon ja Inka Hellin avustamana.

Yhteisön isossa olohuoneessa syödään ja nautitaan toisten seurasta. Ruuat valmistuvat yhteiskeittiössä. Kokkausvuoro kiertää.

Kolmevuotias Kisciel Hell ja puolitoista vuotias Eolis Hell tarkkailevat Porlamin luontoyhteisön neljää uutta asukasta.

Lounasaikaan keräännyttään yhdessä pyöreän pöydän ääreen. Eolis Hell nauttii lounasta isänsä Joachimn Penonin sylissä. Kisciel ja Inka Hell istuvat vieressä.

SAARA OLKKONEN

YHTEISÖT

Suomessa 40 ekoyhteisöä

Suomessa toimii Ylen tietojen mukaan noin nelisenkymmentä ekoyhteisöä, joissa elää puolisentuhatta ihmistä.
Suurin ekokylä sijaitsee Keuruulla. Se perustettiin vuonna 1997.
Ihmisten syyt ekokyliin muuttamiselle ovat moninaiset, mutta tutkimusten mukaan kaksi asiaa ovat usein pääosassa: halu elää yhdessä toisten ihmisten kanssa ja tavoite ekologisesta elämäntavasta.
Ekoyhteisön määritelmä on häilyvä, mutta yksi niiden alulle paneva voima on ollut uudessa ekofilosofisessa näkemyksessä, joka alkoi Suomessa 1970-luvulla Kojärvi-liikkeen myötä.
Halu uuteen ja parempaan yhteiskuntajärjestykseen on myös syäsännyt liikkeelle ekokylähankkeita.
Viime vuosisadan alussa suomalaiset lähtivät perustamaan ekokylä Amerikkaan ja Afrikkaan. Useat näistä niin kutsutuista utopioista kaatuivat hyvin pian perustamisensa jälkeen sisäisiin ristiriitoihin.
Yhteisökylä Suomessa: Porlamin Luontoyhteisö, www.luontoyhteiso.blogspot.fi
Gaija Luomukylä, Ähtäri, www.gaija.org
Keuruun Ekokylä, www.keuruunekokyla.fi
Kurjen tila, Vesilähti, www.kurjentila.fi
Livonsaaren yhteisökylä, Masku, www.yhteisokyla.net

Pellosta nostetut ensimmäiset yhteisön viljelemät perunat saavat hymyn Teemu Yliselän ja Inka Hellin huulille. Päätalon naapurissa sijaitseva peltö saatiin viljeltäväksi naapurilta.

Luontoyhteisössä eletään nykyajan maaseutu-unelmaa

Halu omavaraiseen elämään maaseudulla synnytti Porlamin luontoyhteisön. Aukkaat pyrkivät vaalimaan perinteitä ja elävöittämään kylää. Ilot ja surut jaetaan porukalla.

LAPINJÄRVI
Keskellä Itä-Uudenmaan kumpuilevaa maaseutua, nelisenkymmentä kilometriä asutuskeskittymistä, sijaitsee Porlamin kylä.
Kylän entisen aseman viereen 1940-luvulla rakennetusta Pessalan puusepän-verstaasta on remontoitu talo, jota asuttavat kaksi perhettä ja neljä väliaikaista asujaa.

Tilaisuus kasvaa ihmisenä
Keravalla syntynyt **Inka Hell** halusi yhdessä ranskalaisen kumppaninsa **Joachim Penonin** kanssa muuttaa maalle, mutta samalla elää yhdessä muiden kanssa. Ajatuksista syntyi Lapinjärvelle Porlamin luontoyhteisö, joka pyrkii omavaraisuuteen ja työllistämään yhteisön asukkaat lähellä kotia.

”Kun jakaa kodin yhdessä muiden kanssa, on pakotettu kohtaamaan omat sosiaaliset ja henkiset ongelmansa ja pääsemään niiden yli muiden avulla. Yhteisöasuminen on ennen kaikkea mahdollisuus kasvaa ihmisenä”, Hell toteaa.
Hän on matkustanut elämässään paljon. Pysyvän kodin etsintä tuli ajan-kohtaiseksi kolmevuotiaan **Kiscielin** ja puolitoistavuotiaan **Eolisin** syntymän jälkeen.
Elämänkumppani Penon halusi asettua Suomeen, jossa hänen mukaansa on enemmän tilaa hengittää ja olla kuin kotimaassa Ranskassa.
”Suomessa on vielä jäljellä villiä luontoa ja metsää, jossa voi vaeltaa ja kerätä puhdasta syötävää”, Penon sanoo.

Ensimmäinen vuosi takana
Vuoden ajan toimineessa yhteisössä uusia asukkaita on tullut ja mennyt tasaiseen tahtiin. Viimeisin lähtijä **Tuija Sirén-Masiko** tosin muutti vain viereiseen taloon löytyään hynttyyt yhteen naapurin isännän kanssa.
”Olen edelleen osa yhteisöä täältä käsin”, Sirén-Masiko toteaa yhteisön vuohen Pillen määkäistessä hyväksyvästi asialle.
Hellin mukaan osa ihmisistä on muuttanut yhteisöön kokeilumielessä ja todennut myöhemmin, ettei maalla asuminen sittenkään sovi heille.
”Ensimmäinen vuosi on ollut murros-aikaa. Aluksi ajattelin, että riittää, kun

kerään ympärillemme ihmisiä, jotka haluavat asua yhdessä ekologisia arvoja noudattaen. Nyt olen sitä mieltä, että yhteisen päämäärän pitää olla tarkasti selvillä ennen uusien asukkaiden tuloa, jotta sitoutuminen yhteisöön olisi mahdollista. Haluaisin, että jokainen kokisi olevansa osa suurempaa suunnitelmaa ja voisi tarjota oman osaamisensa yhteiseen käyttöön.”
Asiat tehdään yhdessä alusta saakka ja ongelmat ratkaistaan demokraattisesti.
”Monta päättä yhdessä on aina viisaampi kuin yksi. Yhteisössä kasvaessaan lapset omaksuvat yhteisöllisyyden ja toisista välittämisen pienestä pitäen. Nähdessäni miten onnellisia lapseni ovat täällä voin todeta tämän elämäntyyliävalinnan olleen perheelleni oikea ratkaisu, Hell toteaa.

Ilot ja surut jaetaan
Yhteisössä asumisen kulmakivi on toimiva henkilökemia. Suuressa perheessä ilot ja surut jaetaan ja jokaisen on tehtävä oma osansa yhteisistä askareista. Käytännössä se tarkoittaa siivousvuorojen, ruuanlaiton ja talossa tehtävien korjausten jakamista.
Ruuat valmistuvat yhteiskeittiössä ja jokainen asukas ottaa ruokaillessaan osaa myös ruokamaksuun. Kokkausvuoro kiertää löyhässä järjestyksessä asukkaiden kesken, mutta koskaan ei ole pakko osallistua.
”Olen koko ajan ajatellut, että en halua luoda liikaa sääntöjä paperille, vaan

toivoisin, että asiat täällä perustuisivat vapaaehtoisuuteen”, Hell toteaa.
Yhteisruokailun avulla ruokakulut pienenevät, eikä aterioista mene yleensä hukkaan muruakaan.
Uskonnollista vakaumusta yhteisöllä ei ole. Talossa on kuitenkin rauhoittumis-alttari, jossa jokaisella ilmansuunnalla on oma värinsä.
”Viime talvena keräännyimme usein yhteen perjantaisin rauhoittamaan viikonlopun alkamisen. Yhtenä ajatuksena on ollut herättää henkiin vanhat perinteet ja juhlaa satokauden ja luonnonkierron kannalta otollisia päiviä.”
Haaveena omavaraisuus
Parin sadan metrin päässä päätalosta sijaitsee hehtaarin metsäpelto, jonka yhteisö on herättänyt 40 vuoden unesta.
Pellon entinen omistaja on istuttanut paikalle tammia. Hitaasti kasvavat tammet tuovat asukkaiden mieleen sitoutumisen ja jatkumon.
Tällä hetkellä pellolle on istutettu erilaisia juureksia, kurpitsoituja ja härkähapua. Talon vieressä sijaitsevalla pellolla kasvaa perunaa.
”Naapurimme tarjosi meille tätä pienempää peltota ja ehdotti, että laittaisimme siihen jotakin kasvamaan, kun olemme muutenkin niin aktiivisia”, Hell iloitsee.
Pääosan viljelyvastuusta on ottanut yhteisön kesäasukas **Teemu Yliselä**. Yhteisöelämästä kiinnostunut maisema-

”Kylät ovat oikeasti elossa! Meidänkin kylältä löytyy vaikka mitä palveluja.”

suunnittelun opiskelija löysi yhteisön internetistä.
”Taidan olla kokenein viljelijä täällä, sillä viime vuonna viljelin yhteisöpeltoa Jyväskylässä”, hän arvelee.
Apua ja vinkkejä viljelyyn on saatu myös naapureilta. Aluksi ajatuksena oli kääntää peltö käsin, mutta lopulta traktorin omistava naapurin isäntä poikansa kanssa tarjoutui avuksi.
Tutuksi ovat tulleet myös perinteiset käsityökalut kuokasta haraan.
”Onhan tämä aika raskasta, mutta toisaalta hyvin motivoivaa työtä”, Yliselä jatkaa.
Maata viljellään luomuperiaattein ilman sertifikaattia. Kateviljelyn avulla pidetään rikkaruohot loitolla. Harson virkaa toimittavat vanhat verhot ja pitsiliinat.
Alkukesän kylmyys on hankaloittanut viljelyä. Kasvihuonetta on harkittu.

Visio elävästä maaseudusta
Hell ja Penon ovat molemmat sitä mieltä, että maaseutu elää ja hengittää elinvoimaisena.
”Kylät ovat oikeasti elossa! Meidänkin kylältä löytyy vaikka mitä palveluja. Ylipäätään tuntuu siltä kuin ihmiset olisivat vaipuneet horrokseen, että aina pitäisi lähteä maalta kauemmaksi asioille ja töihin”, Hell toteaa.
Haaveena yhteisöllä on kehittää omavaraisuuden kautta koko kylää.
Oman leivän valmistaminen talon

alakertaan rakennetussa Porlamin Kyläleipomossa on ensimmäinen askel kohti unelmaa. Leipomossa valmistuvat juureen tehty ruis-Aurinkoleipä ja erilaiset vaaleat vehnä- ja kauraleivät.
Jälleenmyyjänä toimii Porlamin Kyläkauppa.
”Usein viemme leivät pyörällä kauppaan ja myymättä jääneet leivät tuomme takaisin tänne syötäviksi”, leipuri Penon toteaa.
”Olemme saaneet kauppaan oman hyllyn, jossa myymme erilaisia luomutuotteita, itse keräämiämme luonnon-yrttejä ja mausteyrttejä sekä Tuijan valmistamaa saippuaa. Olisi hienoa, jos lähikaupasta voisi ostaa enemmän lähellä tuotettuja tuotteita. Eihän siinä ole mitään järkeä, että maalla syödään perunaa, joka tulee jostakin kaukaa Keskon varastolta”, Hell jatkaa.
Mukana kylän elämässä
Yhteisö ei halua erakoitua luomaan omaa maailmanjärjestystään yhteiskunnan ulkopuolella, vaan päinvastoin ottaa aktiivisesti osaa kylän elämään ja asioihin.
Helliä on jo pyydetty mukaan kyläyhdistyksen hallitukseen ja kyläläiset ovat muutenkin ottaneet uudet tulokkaat hyvinlleen vastaan.
”Olen aina ollut sitä mieltä, että kun jotakin haluaa sen myös saa. Ilman vahvaa uskoa omaan visioon ei mitään uutta koskaan syntyisi”, Hell painottaa.

SAARA OLKKONEN